

**MASARYKOVA
UNIVERZITA**

Projekt Podnikatelský plán

Ing. Viliam Záthurecký, MBA., Ph.D.

18.3.2024

ÚVODNE JAK, ale PROČ

- **Současnost EU – více než pět milionů nezaměstnaných mladých lidí do 25 let, tj. každý pátý mladý člověk na trhu práce není schopen najít zaměstnání (potenciál hrozby – frustrace, radikalizace, kriminalita etc.)**
- **Trh práce není schopen dostatečně rychle absorbovat každoroční příliv čerstvých absolventů učňovských, středních či vysokých škol**
- **Negativním jevem je převaha absolventů s humanitním resp. všeobecným vzděláním proti odborným profesím**
- **Průměrná míra nezaměstnanosti v EU přesahuje 10 %**
- **Míra nezaměstnanosti mladých do pětadvaceti let více než dvojnásobná –2016 – 2022 dosahovala v průměru EU 23,0 % !!!**
- **ČR - celková míra nezaměstnanosti, Eurostat, osciluje kolem 3 % hranice**
- **Ale... míra nezaměstnanosti mladých do 25 let se pohybovala v rozmezí mezi 17,6 a 19,6 % => 2 až 3 násobná**
- **Vzor - Rakousko a Německo - celková míra nezaměstnanosti (zhruba 5 %), míra nezaměstnanosti mladých (cca 9 %).**

Vzdělávání a důvody podnikání ... rizika/ východiska

- Podnikání je spojeno s vyšší autonomií rozhodování ⇒ odpovědnost a řada požadavků (odborné, ekonomické, právní, řídicí aj. znalosti)
- Výběr společníka či společníky, kolegů, zaměstnanců
- Podnikání nepředstavuje nevratný proces, ale je spojeno s náklady, které mohou být nenávratně ztraceny, psychická újma, poškození prestiže, vlastního jména...vs. neuspokojivé zaměstnání resp. dobrý podnikatelský nápad
- Výhody a nevýhody podnikání versus zaměstnanecký poměr
 - má zaměstnání a jistotu pracovního místa, jistotu důchodu, plateb pojištění,
 - ztratil zaměstnání resp. má zaměstnání, popř. důchod a přesto by rád realizoval své představy
- Jen výjimečně je podnikání bezproblémové a bezrizikové !!! **Podnikání = povinnosti účetní, daňové, dodržování zákonů.**
V případě, že podnikatel je zaměstnavatelem ⇒ **odpovědnost za své pracovníky, za zabezpečení mezd**
- Úspěšné podnikání ovlivňují životní jistoty podnikatele a zaměstnanců ⇒ zdraví, zázemí, uspokojení z práce, malé a střední podnikání je výrazně spjato s osobním životem podnikatele (vlastníka firmy) – Maslow – stav člověka a jeho myslí
- *většina podnikatelských aktivit vyžaduje určité materiální předpoklady pro podnikání:*
 - prostory resp. HIM (náklady na pořízení, pronájem, výstavbu apod.)
 - Vybavení HIM a DKP (provozní zařízení, administrativní zázemí apod.) - počáteční kapitál bude věnována na vybavení firmy, pořízení zásob atd.
 - řada zákonných povinností, při jejich nedodržení jsou předmětem sankcí
- *ručení za závazky podnikání* (jakou zvolit právní formu)
- *podnikatelský záměr* (co bude předmětem podnikatelských aktivit, jak obstojí na daném trhu, jaká je konkurence v oboru atd.)

Rozšíření – důvody podnikání

Sebezáchovný přístup k podnikání

- skupina nezaměstnaných nebo ohrožených v zaměstnání, tj. vzniká paradigma naděje „sebezáchovy“
- !!!! značná skupina populace má idealistické představy a přijímá větší rizika, než je únosné
- většinou nejsou vybaveni **ani potřebným kapitálem ani vzděláním vhodným pro podnikání** (rekrutace bílých koní)

Romantický přístup k podnikání

- nadšenci pro určitou činnost, **mladí lidé Z a X start up systém, zápasí a vytváří si jednostranné informace. Nedocení**, neakceptuje důležitost objektivních skutečností před vlastním zájmem

Podnikatel rozsévač

- má plno nápadů, mnohokrát jsou nerealizovatelné
- jsou mu **cizí myšlenky omezující jeho jednání**, (považuje je za zbytečnou administrativu či buzeraci) - zpracování kalkulace, rozpočtů, vedení účetní evidence, kolik si může dovolit vynaložit na reklamu, příliš se nestará o dotažení projektu do konce, a pokud se nedaří, přichází s novým nápadem ⇒ **mnoho ztrátových aktivit**

Podnikání zkusmo

- souběžné podnikání s pracovním poměrem (příležitostný prodej, nabídka pojistných produktů, provozování drobných služeb, chov zvířat, okoukání podnikání, kde je zaměstnán se slovy ... když to jde jemu, zkusím to taky)
- snaha zvýšit své osobní příjmy, ověření svých podnikatelských schopností, zvědavost, napodobování jiných apod.

Rentiérské podnikání

- pronájem nemovitosti (velmi běžné, vysoce rizikové ⇒ možná bublina a ztráta)

Rozšíření – důvody podnikání

Podnikání vyslanců

- obchodní zástupci domácích a zejména zahraničních firem, kteří postupně získávají pozice na lokálním, regionálním či celostátní trhu – příklady prodejce zboží ABC...přechod k vlastnímu podnikání

Exkluzivní podnikání

- málo podnikatelů (odborníci, umělci a firmy) – exkluzivní standard služeb a produktů (právníci, návrháři, lékaři, projektanti atd.) a dále tento standard udržovat či rozvíjet

Expanzivní podnikání

- v pravou dobu na pravém místě s pravým produktem (**podložený nápad s přiměřeným štěstím na dobu zahájení podnikání**), viz Steve Jobs, Mark Zuckerberg, Elon Musk, Amazon (Jeff Bezos) a rozšíření jeho nápadu do celého světa ...

Podnikání jako poslání

- ze stavovské, rodinné či náboženské cti
- jde o určitý životní styl nebo pokračování ve vedení rodinné firmy

Tiché podnikání

- 2 formy: legální a nelegální
- v obou případech tichý společník vystupuje často jako věřitel, který půjčil finanční kapitál a očekává jeho zhodnocení, aniž by se sám přímo podnikání zúčastnil, nebo vystupuje jako subdodavatel, nepřímý kupec majetku, poradce, pronajímatel apod.(právně velmi nebezpečné)
- nemívá a často ani nepotřebuje oprávnění k podnikání, které má oficiálně registrovaný podnikatel

Profil podnikatele - motivace

Pro podnikání a podnikatele platí, že je výsledkem:

- motivace
- znalostí, schopností a dovedností
- osobních vlastností

Motivace – výrazný faktor v podnikání - **Výkonová motivace** (Drucker, Abbott a další)

- touha dosahovat vysokých výkonů a úspěchů, touha růst a vydělávat peníze, je uváděna jako nejčastější motivace k podnikání
- Motivy jsou podněty lidského chování.
- integruje psychickou a fyzickou aktivitu člověka směrem k vytýčenému cíli
- vázána na vnitřní podněty člověka
- lidé jsou motivováni různými důvody:
 - tlak (push) – člověk musí řešit svoji situaci a podnikání v tomto smyslu může hrát významnou roli
 - tah (pull) – příležitost, resp. jejich využití je významným prostředkem k uspokojování potřeb podnikatele

Profil podnikatele - Znalosti, schopnosti, dovednosti....

Znalosti

- osvojené soubory představ a pojmů. Společně se zkušenostmi je získává člověk během svého vzdělání, z předcházejících zaměstnání či podnikání, ale také v okruhu rodiny a známých. Za nejdůležitější můžeme označit odborné znalosti, technologické znalosti i znalosti metod práce.

Schopnosti

- jsou předpokladem úspěšného výkonu podnikatelské činnosti. Jedná se především o schopnost objevit podnikatelskou příležitost a předvídat další vývoj. V souvislosti se schopnostmi nelze opomenout *tvořivost*, která je pro úspěch v podnikání důležitá. Lze ji definovat jako schopnost vymyslet něco nového, originálního, co není předem známo a je jedinečné. Tvořivost je pro podnikání důležitá hlavně ve vztahu k objevování příležitostí a nacházení řešení v problematických situacích, které se v každém podnikání vyskytnou (např. řešení finančních problémů, problémy s úřady, příchod nové konkurence apod.).

Dovednosti

- představují praktické chování, získané na základě schopností, zkušeností a učení. Některé dovednosti jsou důležité pro život obecně, jiné jsou specifické pro podnikání. Proto lze dovednosti rozdělit na manažerské, sociální a komunikační.

Iniciativa, aktivita

- rysy charakterizující podnikatelskou osobnost: proaktivní, dynamický, optimistický, kreativní, iniciativní, pozitivní myšlení

Podstupování rizika

- většina klíčových rozhodnutí má charakter rozhodování za nejistoty či rizika, proto není dráha podnikatele vhodná pro ty, kteří neradi rozhodují a neradi přijímají odpovědnost, jsou při rozhodování nejistí, důležitá rozhodnutí odkládají, přenášejí své rozhodovací pravomoci na podřízené apod.

Dobrý zdravotní stav

- zejména psychický – pro podnikatelskou činnost není typická pravidelná pracovní doba, podnikatel je vystaven řadě stresů, mnohdy pracuje pod různými tlaky apod.

Profil podnikatele – osobní vlastnosti

Charakterové vlastnosti představují

- vztah člověka k okolnímu světu - čestnost, otevřenost, důslednost, zásadovost,
- vztah člověka k určité činnosti - pracovitost, vytrvalost, svědomitost, cílevědomost,
- zodpovědnost vztah člověka k druhým lidem – přívětivost, ohleduplnost,
- vztah člověka k sobě samému – sebekritičnost, skromnost.
- rozhodnost, sebedůvěra, sebekázeň a schopnost podstupovat riziko,
- schopnost předvídat a odkrývat příležitosti,
- schopnosti spojené s řízením firmy, tj. manažerské, sociální a komunikační.

⇒ vhodný typ člověka pro podnikání

- fyzicky i psychicky zdatná osobnost, schopnost vyrovnat se s překážkami, schopnost učení se
- Podpora rodiny,
- ochota věnovat své firmě spoustu času,
- pružnost., kreativita, představitivost,
- Spolupráce a komunikace s lidmi,
- Především mít realistická očekávání. !!!

⇒ nevhodný typ člověka pro podnikání

- lidi, kteří neradi rozhodují,
- nejsou při rozhodování nejistí,
- neradi přijímají odpovědnost,
- odkládají důležitá rozhodnutí.

Desatero úspěšného podnikatele

Vytrvalost

- reakce na podnikatelské zásahy s neprojeví okamžitě, ale s časovým odstupem
- případné nezdary nesmí podnikatele odradit od další činnosti – poučení, aby se jich příště vyvaroval

Sebedůvěra

- důvěra ve vlastní schopnosti, zhodnotit rizika, neustupovat před překážkami a dílčími neúspěchy

Odpovědnost

- řada aspektů morální odpovědnosti – odpovědnost za své závazky dodavatelům, za dodržení smluvních podmínek svým zákazníkům, dodržení pracovních smluv svým zaměstnancům, za placení daní, dodržování zákonů atd.

Informovanost

- „šťěstlí přeje připraveným“ – vybudovat si a využívat co nejlepší informační kanály o zákaznících, konkurentech, situaci na trzích zboží, kapitálu, práce, vývoji ekonomické i politické situace atd.

Iniciativa

- konat dříve, než ho o to někdo požádá, nebo je k tomu událostmi donucen

Monitoring a využití příležitostí a svých silných stránek

- znát své přednosti a umět je využívat, neustále sledovat vývoj okolí a zkoumat, zda pro jeho podnikání neznamená příležitost

Desatero úspěšného podnikatele

Koncepce cena – kvalita – flexibilita

- základní konkurenční atributy: cena, kvalita, čas

Úsilí o úspěch

- objektivní úspěch – vyjádřen hospodářským výsledkem (ziskem), případně jinými formami. HV má 3 základní úlohy: vyjadřuje ekonomickou účinnost podnikání, je finanční odměnou podnikatele za převzetí rizika, je finančním zdrojem reprodukce podnikání.
- subjektivní úspěch – výsledek vnímání jedince nebo skupiny lidí. Pro většinu podnikatelů rozhodující: hospodářské výsledky, ale i to, jak podnikatelská činnost naplňuje představy podnikatele, přispívá k jeho seberealizaci apod. – subjektivní a objektivní stránka nemusí být v souladu

Racionální chování

- podnikatel musí uvažovat ve variantách, zvažovat alternativy, predikovat své podnikatelské aktivity, uplatňovat perspektivní projekty, v provozních činnostech uplatňovat hospodárné přístupy
- respektovat okolí, přizpůsobit své podnikání

Nejdůležitější zásada = respektace podnikatelského záměru formou zpracování exekutivního souboru, Tj. pracovního návodu tvorby podnikatelského plánu a řídit se podle něho = bezpodmínečně !!!!

Podpora podnikání ze strany státu

Nabídka podpůrných programů financovaných ze státního rozpočtu České republiky a z dalších zdrojů

- malé a střední podniky,
- regionální rozvoj, zemědělství
- cestovní ruch,
- podpora bydlení,
- zelená úsporám

1) Malé a střední podniky Zák. 47/2002 o podpoře MSP

- systém a nástroje státní podpory MSP (mimo zemědělskou a lesnickou prvovýrobu).
- definuje formy (návrtná finanční výpomoc, dotace, finanční příspěvek, záruka, úvěr se sníženou úrokovou sazbou)
- oblasti podpory (mj. projekty zaměřené na investice, hospodářské a technické poradenství,
- získávání informací o podnikání,
- projekty výzkumu a vývoje (GAMA, EPSILON, Průmysl 4.0, ... řada dalších...)
- nová pracovní místa,
- účast na veletrzích,

Podpora podnikání ze strany státu

regionální rozvoj, zemědělství

- Národní zemědělské dotace
- Lepší podmínky chovu drůběže
- Demonstrační farmy
- Greening – podpora zemědělských postupů pro klima a životní prostředí
- Podpora nákupu techniky lesního hospodářství
- Podpora techniky dřevozpracujícího průmyslu
- Podpora pojištění lesních provozů
- Podpora nákupu půdy
- Atd.

Podpora podnikání ze strany státu

Cestovní ruch

- **Podpora cestovního ruchu (MPMR)**
- rozvoj lázeňství,
- doprovodné infrastruktury cestovního ruchu pro sportovně rekreační aktivity
- a na podporu prezentace ČR jako destinace cestovního ruchu.
- **Jiné**

Podpora podnikání ze strany státu

- **Podpora bydlení**

SFRB – Panel, Nový panel, Jessica, energetické úspory domů a jiné.... Zaměřené na modernizaci bytového fondu...

- **Zelená úsporám**

- **Kotle, zateplení... jiné.**

Princip podpory podnikání ze strany státu.... Diskuse ...

Daně v podnikání (daň z příjmu, daň z přidané hodnoty, silniční daně

Daně z příjmu

- *daně z příjmů právnických osob (DPPO), sazba ?.... %*
- *daně z příjmů fyzických osob (DPFO), sazba ? %*
- *daně z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti a funkčních požitků (DZČFP)*

....OSVČ, právnické osoby, které mají zaměstnance a vyplácejí jim mzdy za práci nebo odměny za výkon funkcí ve statutárních nebo dozorčích orgánech, (*naturální požitky* v podobě poskytnutého bytu (do základu daně se zahrne obvyklé nájemné), *automobilu používaného i pro soukromé účely* (ve výši 1 % z pořizovací ceny). Nezdaňují se naopak *příspěvky na rekreaci* pro zaměstnance a jejich rodinné příslušníky do 20 000 Kč za rok, *náhrady poskytnuté v souvislosti s pracovními cestami, příspěvky na životní, penzijní pojištění, doplňkové penzijní spoření do 30 tis. Kč ročně a daně vybírané srážkou podle zvláštní sazby daně* (srážková daň).

Daň z přidané hodnoty

Tvoří příjmový pilíř **státního rozpočtu**. (1. 1954, Francie)Platí ji všichni při nákupu většiny zboží a služeb \Rightarrow *univerzální daň*. Princip této **daně** je v tom, že dodavatel, pokud je registrován jako plátce, musí odvést z obchodu část hodnoty, pokud je tento obchod předmětem daně. Naopak odběratel si za jistých podmínek může zažádat o vrácení daně, kterou při obchodu dodavateli (plátcí) zaplatil. Hlavní výhoda pro státní rozpočetsnadno se vymáhá a subjekty se jejímu placení mohou hůře vyhnout.

Silniční daně

Když auto slouží k výdělečné činnosti. Výše silniční daně se u osobních aut odvíjí od objemu motoru, u nákladních aut se určuje sazba silniční daně podle počtu a povoleného zatížení náprav

Řada úprav a výjimek... kdo platí a kdo neplatí... (NE – zemědělské traktory, zvláštní SPZ, alternativní pohony,hasičská,MHD...) 15

Společenská odpovědnost podnikatele

Zásady, jež by měl ve své praxi dodržovat společensky odpovědný podnik – dělení:

Ekonomická oblast

V kodexu podnikatelského chování společnosti by měly být zahrnuty takové zásady, jako:

- Odmítnutí korupce, transparentnost
- dobré vztahy se zákazníky, akcionáři, obchodními partnery
- Ochrana duševního vlastnictví

Sociální oblast

příklady:

- filantropie
- komunikace se zainteresovanými osobami
- striktní dodržování lidských práv, genderová politika
- dodržování pracovních standardů

Environmentální oblast

- šetrná produkce (včetně např. certifikace podle ISO 14000)
- ekologická politika na všech úrovních (např. využívání recyklovaného papíru v administrativě)
- ochrana využívaných přírodních zdrojů

Mzdová oblast Diskuse / názor....

Podnikatelský účet – princip jednání jménem podnikatelského účtu

- Problematika – ekonomická, právní, společenská a manažerská
- **Ekonomická** – vedení účetnictví dle zákonů, vést podnikové finance, rozpočty, cash flow, řízení pohledávek a závazků, přesah do společenské odpovědnosti
- **Právní** - statutární orgán jedná vždy jménem právnické osoby a nikoli jménem vlastním, přesně podle zápisu v obchodním rejstříku
- Výjimky - zastoupení
 - a) zákonné zastoupení vzniklé přímo ex lege, tj. zastoupení zákonným zástupcem
 - b) zákonné zastoupení vzniklé rozhodnutím státního orgánu, nejčastěji nezávislého orgánu, a to soudu, tj. zastoupení opatrovníkem
 - c) smluvní zastoupení vzniklé na základě zmocňovací smlouvy, tj. zastoupení
 Další - ředitelé podniku, apod. na základě manažerské smlouvy Vždy však jménem podniku a na účet podniku
- **Společenská** – viz společenská odpovědnost podniku
- **Manažerská**